

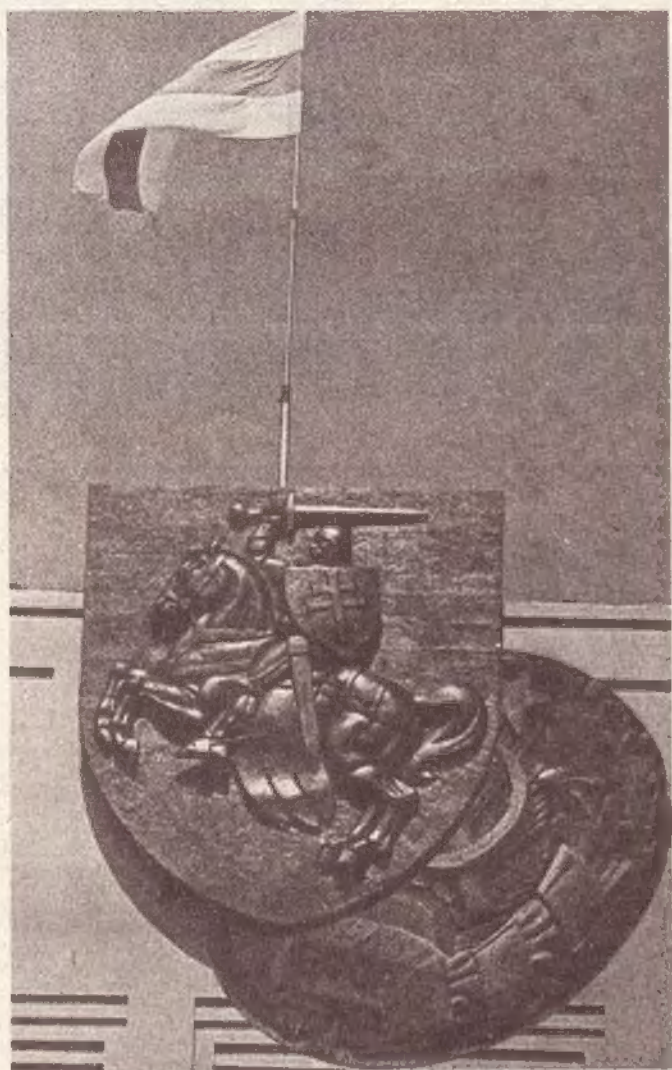
Настаўніцкая газета

Выходзіць з 20 снежня 1945 года

№104 (4461) СУБОТА, 31 снежня 1994 года

Кошт па падпісцы — 16 руб., у розніцу — 60 руб.

ГЭТА БЫЛО Ў 1994-м

НА ФІНІШЫ ГОДА

ПАДАРУНКІ СІРОТАМ

У перадынагодні дні ў сьвет аправадзілі дэкаляцыйны ахвотны «Нашы дзеці» для дзяцей-сірот і дзяцей, пазбаўленых сямейнага асяроддзя, што выхоўваюцца ў дзяржаўных інтэрнатных установах, на месцы прэм'ер-міністра Уладзіміра Гусакоўскага, міністра адукацыі і навукі Васіля Стрыжы, начальніка ўпраўлення адукацыі Мінскага аблвыканкама Аляксандра Новіка наведвалі Ратнаўскую школу-інтэрнат. Яны пачулі гаворкі і паказвалі дзецям і настаўнікам, уручылі каштоўныя падарункі.

У гэты час школу-інтэрнат наведвалі прадстаўнікі малага навукова-вытворчага прадпрыемства «АДП» (ізраільскі ў. Якушкі), амерыканскага дэпартаменту гандлю і гандлю «Сэфія», прадстаўніцтва з абмежаванай адказнасцю «Стэйбл» (дырэктар В. Слупскі), якія прынеслі дзецям прыгожую вопратку, абутак і ласункі.

Прэс-цэнтр Міністэрства адукацыі і навукі.

МАСТАЦКІ «МАЛАДЗІК»

Адначасова з выставай работ мастакоў і вучняў сярэдняй школы №13 Віцебска адбылася прэзентацыя дзіцяча-юнацкага мастацкага цэнтру «Маладзік».

КОМПЛЕКС ДЛЯ УСІХ

Цэнтралізаваны конкурс юных мастакоў і вучняў сярэдняй школы №13 Віцебска адбыўся ў Гродне. Сярод удзельнікаў было прадстаўніцтва Гродзеншчыны — вучаніца Дзякаўскай музычнай школы Дзінара Мазілава і Валерыя Ягоўскага з Ваўкавыскай музычнай школы.

ПАМЯЦІ МАКСІМА БАГДАНОВІЧА

Тры міжнародныя конкурсы юных мастакоў і вучняў сярэдняй школы №13 Віцебска адбыліся ў Гродне. Сярод удзельнікаў было прадстаўніцтва Гродзеншчыны — вучаніца Дзякаўскай музычнай школы Дзінара Мазілава і Валерыя Ягоўскага з Ваўкавыскай музычнай школы.

НА КАЛЯДЫ — У ІТАЛІЮ

Калядны і навагоднія свята юныя артысты тору сярэдняй школы №1 Мінска праводзілі ў Італіі.

Міхась АНІСЕНКА.

РАСКЛАД КАНІКУЛАЎ

Тэатр музыкальнай камедыі з Санкт-Пецярбурга прыбыў у Мінск на канікулярныя падарункі. 7 — 8 студзеня ў культуры-асветніцкім цэнтры пройдзе музычны спектакль «Цароўны дэдаліні».

3,5 тысячы дзяцей Гродзеншчыны сустрачаюць Новы год і адпачываюць у азіяцкіх летніках дэбютаўнага асяроддзя.

Тэлевізар, відэакамеру, відэамагнітафон або іншую каштоўную рэч атрымаюць у падарунак ад аблвыканкама ўсе дзіцячыя дамы школы-інтэрнату для сірот Віцебскай вобласці.

Ва ўсіх раёнах Віцебскай вобласці ў гэты год будзе адбыцца выставачная праца мастакоў і вучняў сярэдняй школы №13 Віцебска.

На «Калыда-калядачкі, казкі-ладачкі» запрашаюць на канікулах дзяцей Белдзяржфільма. У праграме выступіць дзяржаўны ансамбль «Харош» і дзіцячая харэаграфічная школа Мінска.

Галіна СІДАРОВІЧ.

ПРАГНОЗ-95

Якой Вам бачыцца адукацыйная сістэма Беларусі ў надыходзячым годзе? Ваша ўяўленне пра школу (сярэдную, прафесійна-тэхнічную, вышэйшую) у будучым?

СВАІМІ ДУМКАМІ ПА ГЭТЫХ ПЫТАННЯХ «НАСТАЎНІЦКАЯ ГАЗЕТА» ДЗЕЛЯЦІЦА:

Галіна БАЛАХОЎСКАЯ, настаўніца Гацукіўскай сярэдняй школы Слуцкага раёна

— У новым, 1995 годзе, як і на ўсё астатняе наша жыццё, школа мае багаты нацыянальны. Толькі гэка, і ніякай іншай. Аднак, на жаль, пакуль пра гэта можна толькі марыць, жыццё таму сведка.

Чаму стаю за школу нацыянальную? Бо лічу, што толькі ў ёй, роднай, беларускай — змогуць адчыніцца дзверы для свабоднага, творчага развіцця дзіцяці. Такое дзіця будзе самім сабою, яно не будзе ўціснута ў рамяні нейкіх ідэалагічных прысцягаў. У той жа час яно не будзе разбэшчаным і бескультурным, само будзе разбірацца ў складаных жыццёвых сітуацыях, таму што будзе вучыцца і выхоўвацца на лепшых традыцыях свайго народа.

Які сэнс я ўкладваю ў паняцце «нацыянальная школа»?

Па-першае, праграмы і ўсё навуковае павінны быць накіраваны на тое, каб у дзіцяці сфармавацца і менавіта на пачатковым этапе, што істотна важна, быў закладзены падмурак свайго, нацыянальнага. У гэтым узрастае дзіця павінна ўвабраць у сабе ўсё тое лепшае, што створае беларусы на працягу свайго існавання, свайго гісторыі. Добрае ж веданне нацыянальнай культуры адкрывае для нашых нацыянальнаў шырокія абшчы для пазнання сусветнай культуры.

Па-другое. Я згодна з тым, што ў сучаснай школе патрэбна дыферэнцыяцыя навування. Гэта запатрабуе поўнага перагляду ўсіх падручнікаў. Падручнікі павінны быць даступнымі, цікавымі, ілюстраванымі (чаго няма сёння), каб яны развілі творчы патэнцыял дзіцяці, каб іх было цікава вучыцца паводле іх. Кожны вучань — асоба. Нацыянальная школа павінна не развіць, выхаваць, накіраваць на самастойны шлях, на пэўную працу на карысць незалежнай Беларусі.

У аснове абвешчанага рэформы школы павінна быць нацыянальнасць ідэя. Аднак на сённяшні дзень у нас няма шчыра павяржана, багата ініцыятыўна адносна нашых улад да роднай мовы, да культуры, да Бяліцкаўшчыны. Пакуль, на жаль, больш слоў, чым спраў.

Вось такі мой настрой напярэдадні цудоўнага свята. А ў дадатак да сваіх думак нагадаю ўсім нам добра вядомыя, цудоўныя радкі Янкі Купалы:

Сталі мы перад будучыняй нашай
І ўсё вяржым, сочым яе ход...
І ўскрэнем мы з душою ўпаўшай, звышай,
Каб выйці ў свет, як нейкі здольны род?

Пётр ШУПЛЯК, дэкан гістарычнага факультэта Белдзяржуніверсітэта

— Год мінулы быў для мяне вельмі адметны па многіх прычынах. Гэта быў той год, калі новая сістэма гістарычнай адукацыі набыла канкрэтны аспект. З'явіліся ў свет беларускія падручнікі, створаныя на аснове новай канцэпцыі гістарычнай адукацыі. Яны фарміруюць у маладога пакалення новы погляд на гістарычны працэс, новы адносіны да свайго Радзімы, яе незалежнасці, адраджэння нацыянальных традыцый і культуры.

Змены адбыліся не толькі ў агульнаадукацыйнай, але і ў вышэйшай школе. У гэтым годзе на нашым факультэце падрыхтаваны новыя гістарычныя праграмы, створаны новыя навучныя наплывы.

У 1994 годзе ў Міністэрстве юстыцы афіцыйна зарэгістравана Беларуская асацыяцыя гісторыкаў. Думам, што ў межах асацыяцыі мы зможам вырашаць многія свае навучныя пытанні.

І, бадай, адна з галоўных падзей мінулага года — юбілей гістарычнага факультэта, якому споўнілася 60 гадоў. Да гэтага юбілея, а адбыўся ён у кастрычніку, мы рыхтаваліся цэлы год. Гэта быў год напружанай працы. Мы імкнуліся знайсці новыя падыходы да выкладання гісторыі. Была праведзена навуковая канферэнцыя сярод студэнтаў і выкладчыкаў. Разам са сваімі калегамі з іншых навуковых устаноў мы шукалі новыя шляхі вырашэння навуковых задач.

У лістападзе я прымаў удзел у міжнародным семінары, які праходзіў у Берліне пры патрыцыйцы Эўрапейскага Савета, па тэме «Агульнаеўрапейскія падыходы ў выкладанні гісторыі». Ён быў карысным і плённым.

Радзе мяне і тое, што ў мінулым годзе конкурс на наш факультэт застаўся стабільным. Гэта гаворыць аб тым, што цікавасць да гістарычнай навуцы ў моладзі не змяншаецца.

У годзе наступным мае спадзяванні, як чалавека і гісторыка, звязаны з тым, што ўраджэнец наступіць стабільнасцю ў грамадстве. Наш урад будзе лепш адносіцца да сістэмы адукацыі, таму што ў будучым мы павінны мець інтэлектуальна развітую нацыю. Кепі сёння на гэтым эканоміцы, заўтра страты могуць быць значна большымі.

Вельмі жадаю, каб перасталі мы дзеляцца на левых і правых, а аб'ядналіся вакол адзінай нацыянальнай ідэі. Мы павінны імкнуцца, каб край наш квітнеў, і ўсё рабіць дзеля гэтага.

Уладзімір МАКАРАЎ, рэктар Мінскага лінгвістычнага ўніверсітэта

1. Лінгвістычны ўніверсітэт развітваецца з 1994 годам у стане трыюмфа. Многа было розных праблем, якія ўвогуле ніяк не звязаны з адукацыяй. І ўсё справе — у недастатковым фінансаванні.

Добра яно, што не было перабойў з зарплатамі, ніхай мізэрнай, для выкладчыкаў і дыпламаванага персаналу, не было перабойў са стыпендыямі, ніхай таксама вельмі маленькай, для студэнтаў. Але ж гэта толькі мінімум мінімум ад таго, што патрабуецца, нават па самых сціплым мерках. Вышэйшая школа не можа існаваць без руху ўперад. Трэба ўводзіць новыя курсы, адкрываць новыя спецыяльнасці, новыя кафедры і факультэты, асвойваць больш дасканалыя падыходы да навукальнай і навуковай дзейнасці, расшыраць інфармацыйную базу. На ўсё гэта сродкаў катастрофічна не хапае.

І ўсё ж вышэйшая школа жыве, жыве дзякуючы традыцыям, высокай адказнасці большымі выкладчыкаў. Жыве і таму, што моладзь ідзе на ўніверсітэт, па нашым навабрані, з усе больш асведамленым і больш моцным жаданнем вучыцца. Значыцца, насперак пессымістам, не высахла крыніца цікавасці і інтарэсу да ведаў. Ды і сярод выкладчыкаў узмацняецца імкненне да прафесійнага ўдасканалення. Хаця пры цвёрдых праблемах можна было б цалкам рухнуць на «адыходную прамысла», дзе больш лёгка працаваць, і даўжэйшы рубель, а то і палер. Аднак сярод найбольш актыўных асістэнтаў і студэнтаў-выпускнікоў усе больш жадваюць падацца ў аспірантуру, і ўсё часцей вопытныя дацэнты звязваюць свае планы з дактарантурай. Усё гэта вельмі радуе.

2. У новым, 1995 годзе спадзяёмся прадоўжыць курс на мадэрнізацыю асноўных бакоў нашай дзейнасці. Галоўнае, канешне, у тым, каб падняць якасць навування. Для гэтага неабходна ўкараненне эфектыўных навукальных тэхналогій, канцэнтраванне гэта ўжо адпрацавана.

Неабходна ўдасканаліць асвету навукальнага працэсу, накірунак гэтай работы ў нас таксама вызначаны. Думам, напярэйшым кіраваннем структура, тут таксама ўсё больш-менш апрацавана, асвоена ў тым, што тычыцца камп'ютарных прынцыпаў аўтаматызаванага кіравання. А агульны арыенцір дастаткова вызначаны: дабіцца ўжо ў 1995 годзе ўмацавання ўніверсітэта. У 1994 годзе для гэтага зроблены важныя крокі. Мы прайшлі Міжнародную экспертызу па лініі ААН па пытанніх адукацыі, навуцы і культуры (ЮНЕСКО).

Гэта адкрыла для нас перспектыву ў галоўных нашых памкненнях, з аднаго боку, і дапамагло апрацаваць, у чым мы адстаем, — з другога. Нас прынялі ў еўрапейскую праграму «ТЭМПУС», якая дазваляе больш эфектыўна праводзіць мадэрнізацыю ўніверсітэта і ў значнай ступені вырашаць вельмі важную для нас праблему моўных краёваўчых стажыровак для выкладчыкаў і студэнтаў. І калі б у рэспубліцы захаваўся павялічанае і разуменне важнасці ўніверсітэцкай адукацыі (а ў гэта нафта хочацца верыць), то можна было б спадзявацца, што, нагледзячы на ўсё цяжкасці, вышэйшая школа зможа выканаць свой абавязак перад грамадствам.

Мікалай ЛАГОДЗІЧ, дырэктар ПТВ №5 тэкстыльшчыкаў г. Баранавічы

— Нагледзячы на крынісныя становішча нашага жыцця, прафесійна-тэхнічная адукацыя імкнецца захаваць свае лепшыя традыцыі, выконваючы галоўную сваю мэта: сацыяльна абарону нашай моладзі. Багата матэрыяльна-тэхнічна база ПТВ, яе высокі інжынерна-педагагічны патэнцыял дэвалюіраваць падтрымаць адукацыйны ўзровень, не ніжэйшы за міжнародны стандарт.

Наступныя новыя год падарыць нам, нарэшце, Закон аб прафесійнай адукацыі, які раскрывае перад намі не новыя перспектывы.

Многа наладзі звязана з будучым годзе і з рэформай адукацыі. На мяно думку, у нашай сферы трэба звярнуць увагу на значэнне тэхналогій навування, а таксама на разуменне, больш эфектыўнае сплукіраванне прафесійных і агульнаадукацыйных прадметаў. Хацелася б, каб прафесійнаму навукаўню адводзілася на многа больш гадзін, у прадметы, якія звязаны з агульным развіццём асобы, вывучаліся б на выбар.

Нашы вучнішчы ўвесь час свайго існавання рыхтавалі кадры для Баранавіцкага базаванага вытворчага аб'яднання. І калі яго, як і многія прадпрыемствы, непатрабаваў крызіс, а нашы выпускнікі не сталі атрымліваць рабочыя месцы, вучылішча перапрафілявалася. Акрамя тэкстыльшчыкаў, мы сёння рыхтуем спецыялістаў для аўтамабільнай і швейнай прамысловасці.

Каб наш выпускнікі былі конкурентназдольным на рынку працы, займаемся пошукам аптымальнай мадэлі спецыяліста-ўніверсала, шукаем шляхі павышэння якасці падрыхтоўкі. У гэтым плане эфектыўнай з'яўляецца патэнтная атэстацыя, пры якой ацэньваюцца прафесійнае майстэрства пасля кожнага курса навування і ў выніку прысвойваюцца адпаведны разрад. Маюм у гэтым накірунку і звышшчы. Відавочна, навапалкова навукаўцаў наваля адукацыйнага запасу на вытворчую практыку спецыяліста-аўтэнтна і з чэскага горада Капішэва. Зараз 20 навукаўцаў ужо асвойваюць там новыя тэхналогіі. У наступным годзе такое супрацоўніцтва прадоўжыцца.

Шчасця Вам у Новым годзе!

ГЭТА БЫЛО ў 1994-м

РАДАСЦІ ЖЫЦЦЯ

ЧАМУ Ж НАМ НЕ ПЕЦЬ...

Песні гэтага калектыву не раз гучалі па тэлебачанні і радыё. А кінастудыя "Беларусьфільм" нават выпусціла прысвечаную яму дакументальную стужку "Чырвоны гваздікі".

Народны мужчынскі вакальны ансамбль прафесараў і дацэнтаў Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта напрыканцы года святкуе сваё 20-годдзе. Хоць і невялікі, а ўсё ж — юбілей.

Ідэя стварэння хор з выкладчыкаў-мужчын узнікла на адным з факультэў калішняга Інстытута народнай гаспадаркі. Узначаліў яго дацэнт кафедры замежных моў Сяргей Аляксандравіч Галаўко, які ў свой час скончыў вакальнае аддзяленне Мінскага музычнага вучылішча ім М.І. Глінкі, добра працаваў у Беларускім дзяржаўным народным хоры, а потым у хоры Беларускага радыё і тэлебачання. Першымі ўдзельнікамі творчага калектыву сталі таксама выкладчыкі, якія захапіліся спевамі ў школьных і студэнцкіх гадзі.

Першае выступленне адбылося ў час агляду-конкурсу мастацкай самадзейнасці творчасці факультэтаў Інстытута ў 1974 годзе. Сем дзяцэнтаў выступілі ў дэманстрацыі. І даволі удала. Вось чаму і вырашылі працягнуць ролеты, павялічыць колькасць удзельнікаў і часцей прымаць удзел у канцэртах. Калектыву паступова папаўняўся новымі таленавітымі выкладчыкамі, улюбённымі ў песню. Сёння іх ужо дзевяць чалавек. Гэта дэкан і ч. імянінскі, загадчыкі кафедры — прафесары і дацэнты. І хача некалькіх з іх ужо не працуюць у эканамічным універсітэце, у рэзультаты і канцэртых удзельнічаюць усе.

Чаму іх так цягне да спеваў, мілагучны і ўзрушваючыя песні? Адны кажуць, таму, што адольны да студэнтаў нешта асабліва акрамя сваіх прафесійных ведаў, адчувае задавальненне, што робіць прыемнае людзям і тым самым паказвае сваім тадашнім, што выкладчыкі не нейкая там "сухар'я" і што зны не пазбаўлены звычайным чалавечым радасцю.

Іншыя вядуць ансамбль тым, што ў ім цікавыя людзі. Я папрасіў кіраўніка ансамбля Сяргея Аляксандравіча Галаўко крыху раскажаць пра сябе і сваё захапленне.

— Пачну з таго, што я нарадзіўся ў 1928 годзе ў сям'і цесляра, вядомага на ўсю акруту ў вёсцы Малая Каўпунца, што ля Баранавічаў. Менавіта Малая Каўпунца славяцца майстрамі розных будаўнічых спецыяльнасцей.

Што тычыцца маіх музычных схільнасцей, то яны, мусяць, па спадчыне. І маці, і яе сёстры, і я было многа, валодалі прыгожымі галасамі, а бацька і яго браты былі вясковымі музыкантамі і ігралі на двухрадках рознага строю, баянах, акардыёнах. Вось і я ад іх нешта пераімаў. Ва ўсім выпадку мне заўсёды цягнула да спеваў. Вельмі хацелася навучыцца іграць на акардыёне, якая ў мяне не было, бо, нягледзячы на мае дзяцінныя слёзы, бацькі даўга не мелі магчымасці яго купіць. А калі купілі, я хутка нааучыўся на ім іграць. Мяне пачалі запрашаць на вяселлі, розныя вечарыны.

Калі скончыў беларускую сярэднюю школу №2 у Баранавічах, паўстала пытанне, куды ісці вучыцца. Я паступіў у Мінскае музычнае вучылішча, а праз год стаў студэнтам Мінскага педагагічнага інстытута замеж-

ных моў.

Калі я ўспамінаю пра гэтыя гадзі, заўсёды нагадваюцца словы песні:

На деревне расставанье
поют,
Провожают гармонику
в институт...

Атрымалася так, што ў сваю рэальную старонку выйшлі не зноў. І вось ужо ў 1948 годзе жыў у Мінску. У БДЭУ працую ў 1962 годзе, стаў дацэнтам, кандыдатам педагагічных навук. Выкладаў французскую мову. На працягу 17 гадоў загадаў кафедрой. Ды і сёння выконваю абавязкі загадчыка кафедры замежных моў №1.

У 1987 годзе мне прысвоена званне Заслужанага работніка культуры Рэспублікі Беларусь.

Не адразу ў нас усе атрымалася. Спартробілі не адзін год, каб прыйсці да поспеху. Нагадаем 1978 год. Мы занялі першае месца на абласным агляда калектываў мастацкай самадзейнасці выкладчыкаў і супрацоўнікаў вышэйшых навучальных устаноў. Усё гэта падштурхнула нас узяцца за больш складаныя ролеты. Прышлось вызначыць і свой мастацкі напрамак. Выкананне песень становіцца ўсё больш складаным, многаласым, акадэмічным, калі хочаць, капыльным, з суправаджэннем фартэпіяна і баяна.

Нас заўважылі і прафесіяналы. Сталі запрашаць для ўдзелу ва ўрадавых мерапрыемствах, канцэртах, розных вечарынах. А ў 1980 годзе калектыву прысвоілі ганаровае званне "Народны". У той вечар нашы знакіты беларускі фалькларыст народны арыст ССРСР, лаўрэат дзяржаўных прэмій Генадзь Іванавіч Штотіч, якому мы лічым сваім "хросным бацькам", гаворыць: "Чырвоны гваздікі" а слухаў не адзін раз і прыкметна вялікая работа. Нарэшце таго ансамбля, у якім спяваюць людзі з многімі навуковымі тытуламі, бясконца занятымі на сваёй рабоце, з'ява далёка не ардынарная. І пры тым як хораша спяваюць!"

У студзені 1994 года мы пацвердзілі ганаровае званне ўжо ў чацвёрты раз. Энтузіасты вакальнага самадзейнага мастацтва, вельмі заагуляныя сваёй непасрэднай прафесійнай абавязкам, аддаюць свой вольны час рабоце над песняй, канцэртам.

Большасць выкладчыкаў нашатага вакальнага ансамбля чытае курс спецыяльных дысцыплін. Ва ўніверсітэце іх добра ведаюць і як выкладчыкаў, і як навукоўцаў, і як артыстаў у народа. Вось чаму студэнты з яшчэ большай павагай і інтарэсам слухаюць іх лекцыі, больш актыўныя на семінарах, практычных занятках.

Амаль усе выкладчыкі ансамбля ведаюць, што такое Вялікая Айчынная вайна, многія з іх былі самі ўдзельнікамі тых далёкіх вогненых падзей. Вось чаму ў нашым рэпертуары даволі многа песень на патрыятычную тэму, і гучаць яны, як сведчаць слухачы, прафесіяна.

Аляксей СЕРГЕНЯ.

УРАЖАННІ АДЫХОДЗЯЧАГА ГОДА

З такімі калегамі і мора па калена

У гэтым годзе я скончыла Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт па спецыяльнасці біялаг. Прыехала ў Баранавіцкі раён і была накіравана ў Пачапаўскую сярэднюю школу настаўнікам хіміі і біялогіі.

Я трымала ў руках лісток-накіраванне і, баючыся, думала, што мяне чакае далей, як прымуць мяне настаўнікі ў свой калектыв, які аднымі складаўца ў мяне з вучнямі, кіраўніцтвам.

Мае першыя ўражанні аб школе — звычайныя, двухпавярховыя, але ў ёй нешта ёсць свабодна, што адзначае не ад іных школ, дзе мне давалася быць. Прыгожым кветнікі, акуратна высаджаныя дрэвы — адразу адчуваўся, што кіруе гэтым жаночая рука. Увайшла ў школу і здзіўлялася: усюды было чыста, прыгожа і акуратна.

Шка паступіла ў дзверы дырэктара і зайшла. За сталом сядзела жанчына з добра-вычлівым выразам твару, з усмешкай. Гэта дырэктар школы Казімерчык Алена Генрыкаўна. Пазнаёміліся. Яна раскажала пра школу, настаўнікаў, пацікавілася маймі жыццём. Калі я з ёй размаўляла, то мне здавалася, што ведаю не даўно. У словах я чулася даверна, павага да людзей.

Вось такі быў першы дзень майй працы. А далей усе пайшло свабодна: першы ўрок першае знаёмства з вучнямі, першы адзінкі, сур'ёзна падрыхтоўка да першага ўрока. Не было хлусіцы, былі і цяжкасці: вельмі цяжка знайсці кватэру ў вёсцы, дзякуй Валентіне Іванавне Бутко. Але мне ўсе цяжкасці дапамагаюць пераадоляць настаўнікі, наменскі дырэктар: Антаніна Уладзіміраўна Байдун і Алена Аляксандраўна Бубек. Калектыву друж-

ны, вясёлы, прынялі мяне з павагай. Заўсёды пытаўся ў чым мне патрэбна дапамога, і калі я звярталася да іх, то давалі добрыя парады. Хоць вясковы настаўнікі такія працавітыя дома, у саўгасе, на сваёй гаспадарцы, але ў іх хапае часу і на падрыхтоўку да ўрокаў, на чытанне газет і часопісаў.

Прыемна ў настаўніцкай пакоі чуць жарты, дэлавая размова, парады пра сваё выхаванне.

Аптымізм усіх, асабліва старэйшых настаўнікаў, падтрымлівае і нас, маладых.

Дні беглі хутка, падыходзіла да канца першае чэрці. 27 кастрычніка ў нашай школе адбыўся семінар дырэктараў сярэдніх школ раёна. Усе настаўнікі і дырэктары школ рыхтаваліся да яго: прыгатавалі ў парадак класы, рыхтавалі адкрытыя ўрокі, кожны быў заняты сваёй справай. Я таксама прымавала ўдзел — рыхтавала заняты факультатыву па экалогіі. Гэты факультатыву любіць дзеці і, на маю думку, ён патрэбны ім, выходзіць з іх любоў да прыроды, беражлівасць адносна да прадметаў, якія іх акружаюць. Нягледзячы на ўсе мае хваляванні, урок, на мой погляд, і на думку дырэктараў, які прысутнічалі, быў цікавым: матэрыял падарылі агульнае, зместуны. Цікавыя частка ўрока было выкарыстанне друку.

З нецярпеннем усе настаўнікі чакалі водгукаў дырэктараў аб праведзеных ўроках, школе. Усе атрымалася добра, бо кіруе гэтым чалавек энэргічны, улюбёны ў сваю справу. Я малады спецыяліст, не маю вопыту, але веру, што ў гэтай школе, побач з такімі калегамі і ў стане Настаўнікам.

Заўсёды, калі ў мяне ааханчаюцца ўрокі і я іду дамоў, то думаю, атрымаўся ў мяне дзень, ці не, што я зрабіла, а што не змагла, і ў гэты час узнікае пытанне: "Ці правільна я выбрала сваю жыццёвую дарогу?"

Магу з задавальненнем адказаць, што так, імяна гэта тая прафесія, пра якую я марыла з самага дзяцінства.

Мне паважаюць настаўнікі, любяць дзеці і я стараюся адносіцца да іх так, як яны да мяне. Я класны кіраўнік ў 8 класе і заўсёды з захапленнем слухаю ўсё, што дзеці і хлопчыкі раскажваюць пра сябе, слухаю іх секрэты, часам даю парады.

Была ў мяне сустрэча і з кіраўніцтвам саўгаса, дзе я вырашала асабістае пытанне. У цяперашні цяжкі час у дырэктара саўгаса Мікалая Іосіфавіча Северыненкі хапае часу не толькі на свае клопаты, але і на напы настаўніцкіх, што ўважлівае да школы дапамагае нам не падаць духам, а разам дружна выжыць.

Так, я згодна, што настаўніцкая праца нялёгка, але калі працуеш з такімі людзьмі, то, як гаворыцца ў народнай прымаўцы, тады табе і мора па калена. Я ўдзячна лёсу за тое, што пачатак майй настаўніцкай працы пачаўся ў далёкай ад цэнтру вёсцы, у цудоўнай школе і з такімі настаўніцкім калектывам.

Таццяна РУДАМАН,
настаўніца Пачапаўскай
сярэдняй школы
Баранавіцкага раёна.

ВЕРШАВАНАЯ ПАШТОЎКА

НОВЫ ГОД

Новы год, Новы год —
Ты — для ўсіх

Вельмі ж хоча народ,
Каб было ўсё

гладка.
Каб навекі закрыў
Страшны зей

Чарнобыль.
І каб кожны забыў
Пра свае хваробы.

Каб раслі заўжды ў нас
Жыты і пшаніца,
Каб маглі ў свой час
Хлопцы ажаніцца.

Каб радзіліся ў сям'і
Хлопчыкі, дзяўчынкі,
І каб рэдка былі
Горкія памінкі.

І яшчэ каб расла
Родненская бульба,
І каб моцнай была
Між народаў

дружба.
На сталае каб было
Беленькае сала,
І каб наша жыццё
Разумнейшым стала.

Ніна ЗАХАРЭВІЧ,
настаўніца.

ПРЫМІЦЕ ВІНШАВАННІ!

Аг шчырага сэрца

Эдуард ХАНОК,
кампазітар

— Мінуты год быў адметны, бадай, тым, што ў нас пачалося плёнае супрацоўніцтва са спеваком Аляксандрам Сядахам. Вы, відаць, чулі песні яго выкананы: "Бізнесменчык", "Вольная птушка". Пярэдня, што ў старым годзе нам удалося выпусціць у свет песню "Жаварончкі" ў выкананні Алены (ансамбль "Сябры"). У годзе, а якім развітаемся, пачалася наша творчая садружнасць з Генадзем Бураўніным, пазнаў яго і вельмі люблю. І яшчэ, бадай, адна прыемная падзея, якую нам падараваў год мінуты — упершыню дэбютавала на сцэне з песняй наша дачка Святлана.

Усім работнікам адукацыі жадаю аптымізму ў новым годзе і хачу падарыць вам, шановныя педагогі, наш сямейны лозунг: "Як бы нам цяжка ні было, усе роўна мы выстаям. Мы пераможам!" З Новым годам, сябры!

Алесь СТАВЕР,
паэт

— Кожны чалавек чакае ад Новага года нечага новага, спраўджвання сваіх надзей, і я спадзяюся выдаць кнігу гумарыстычных вершаў "Усміешкі — промні душы чалавечай".

Вершы друкаваліся ў ранейшых зборніках, але цяпер сабраў іх разам. Пакуль выйдзе кніга, збіраюся прынесці рукапіс у "Настаўніцкую пашту", каб настаўнікі маглі пазнаёміцца з ім напярэдні выхад зборніка. Буду ў новым годзе рыхтаваць яшчэ адзін зборнік "Восвет маладзіка" (з серыі "Бібліятэка беларускай паэзіі"), які плануецца на 1996 год.

Па ўсёй Беларусі ў мяне шмат сяброў-настаўнікаў: часта выступаю ў школах краіны. Выступаю і заўва. Напрыклад, у мінулым месцы разам з Алесем Махіном — пісьменнікам, удзельнікам абароны Брэсцкай крэпасці — у нас было натэрнацыйнае сустрэча ў школах.

У вершы "Памітнік" Аляксандр Пушкін вельмі чутліва вартасці пашты:

И долго буду тем любезен я народу,
Что чувства добрые
Я лирой пробуждал...

Гэтыя словы можна цалкам аднесці і да працы настаўніка. Менавіта настаўнік абуджае добрыя пачуцці ў дзіцячых сэрцах, раскрывае шырокія жыццёвыя краіны, кліча на спраўджанне прыгожых паміненняў.

Такія думкі і чытаў і ў пісьмах камсанаўта Каваленкі, чужы ад сваіх раёнаўскай.

У пашце і настаўніцкай прызначэнне і доля аднолькавыя. Нялёгка, напружана праца і шчыра ўдзячнасць суакушцаў, напачатку.

Як былі настаўнік і пажадаю маймі калегам у Новым годзе бадзёрасці, энтузіязму, каб мужна і квітнела наша слаўная Беларусь. А яшчэ дару Вам, шановныя, свой навагодні верш.

СУСТРЭЧА З ДЗЕДАМ МАРОЗАМ

Неспадзеўку вечаровым часам
Завітаў на ёлку Дзед Мароз.
— Мір у хату! — моўіў крэпкім басам,
Спрыта іней а барыды атброс.

І, пачуўшы нашіе вітанне,
Задуманы калі ёлкі стаў,
Многа добрых, шчырых пажаданняў
Нам з усмешкай вясёла сказаў:
— Сям па ўсёй Рэспубліцы праходзіў,
Шмат людзей руліліх сустракаў.
Спадымаю, што ў наступным годзе
Я пачну многа добрых спраў.

Каб жылі прыгожа і вясёла
Наша беларуская сям'я,
Хай у светлых і прасторных школах
Галасы дзіцячых завіваю.

А студэнтам пажадаю шчыра
Свой экзамэн ак найлепей здаць,
Калі хто не зможа на чатыры,
Дык няхай здае тады на пяць.

Без каханія калі хто заставіўся,
Хай сустрае на шляху сваім.
Ну, калі хто дужа закахавіўся,
Пажадаю пажаніцца ім...

Дзед пайшоў ля ёлкі мёрным крокам
І, згадаўшы юныя гадзі,
З беленькай Снігуркай сніжовай
Танцаваць пачаў, як малады.

А як стрэлка стала на дванаццаць,
Я спытаў Дзеда стаў у поўны рост.
І за поспех у жыцці і працы
Абвясціў нам Навагодні тост!

Алесь МАРАЧКІН,
мастак

— Год стары быў шчодрым на падзеі. Адна з прыемных такіх падзей гэта, бадай, тое, што я перасякаў у новую майстэрню ў Траецкім прадмесці. Суполка "Пагоня", якую я ўзначальваю, правяла выстаўку-прэзентацыю ў Германіі.

Маю надзею прывесці ў новым годзе персанальны выставы ў Палацы мастацтваў і ў Віцебску. І яшчэ маю і Мікалаем Кірзевым атрымалі запрашэнне выставіць свае работы ў Францыі.

Не парываю сувязі з радзімай. Родная Езерская школа, што на Магілёўшчыне, прэзентаваў карціну "Дарога ў школу". Падтрымліваю старую дружбу і з радзімай Язэпа Драздоўска. Успешна тым, што ў Германіі нашы наведнікі новы музей мастацтва і этнаграфіі. Я, як мастак і педагог на адукацыі, жадаю настаўнікам аптымізму, здарова, жадаю выхоўваць у сваіх падлепных паштуніх Радзімы, без якога мы загнем як нацыя. А яшчэ веры і спадзяванняў у тое, што зэрне, кінутае ў добрую глебу, абавязкова ўздыдзецца!

Віктар РОЎДА,

народны арыст Беларусі, мастак кіраўнік
і галоўны дырыжор Акадэмічнага хору
Нацыянальнага тэлерадыекамітэта

— У годзе старым, увочле як і ў мінулыя гадзі, дамінантай нашых канцэртных праграм была духоўная музыка, якую з задавальненнем слухаюць не толькі ў нашай краіне, а і далёка за яе межамі. Дарчыма сказаць, у пачатку новага года ў нас мёрнуць пездка ў Германію. У свой рэпертуар мы яшчэ ўключылі духоўную музыку Балгарыі.

Увогуле ж наш хор — менавіта той асяродак, праз які праходзіць усе прам'еры беларускай музыкі, прапаганда якой — наш святы абавязак.

Жадаю настаўнікам моцы духу, усведамлення таго, што крызісныя часы перажывае кожная краіна, і яны ўрошце праходзяць, жыццё нармалізуецца.

У новым годзе жадаю здзяйсненняў ваіх мар і спадзяванняў, ваіх светлых надзей.

